

Lätweefchu Awifes.

Ur augtas Gewefchanas = Kummissiones finnu un nowehleschanu.

Nr. 5. Zettfortdeenâ 29tâ Janwara 1831.

No K o l e r a = f e h r g a s.

Kad kahdu mihlu weefi gaidam, tad daudsreis zaur lohdsinnu isfkattamees, jeb namnâ preekschâ laukâ einam blenst, woi nenahk? un kad ilgi pawelti blenduschi, tad noskumstamees par to, ka draugs newaid nahzis pee mums fehrst! — Bet kad mums kahds sibws eenaidneeks peeteikts, kas nahkfoht, kohrteli few mekleht muhsu mahjâs, tad arri gan ahra istekkam pablenst, woi buhs woi ne? behrni pabenki jeb aiskrasfni drebbedami flehpjâhs; un kad gallâ eenaidneeks nenahk, tad essam preezigi, behrni leen ahra us flaijumu un wiffi laudis Deewu flawe, ka tas pohstu atgreesis irr. Ittin tâ patt mums flahjâhs ar to Kolerasehrgu. Jau notahlam rahdjâhs mehris; jau taisijâhs waldineeki ar kungeem un daktereem, scho eenaidneeki sagaidiht; jau tappe basnijâs kwehpinatas, jau mahzibas islassitas; jau dasch bailigs dohmaja woi behgt, woi paslehytees, un katrâ pastas=deenâ jautaja: Kur nu irr fehrga? woi wehl irr tahlu? Woi nahks scho gaddu us Kursemmi arri? — Bet, kaut bailigi gaidijam, kur palikke eenaidneeks? — Ne atnahze! Nu scho gaddu sahfoht, mehswiffi fakkam: paldeews mihlam Deewam, kas muhs fargajis! paldeews dahrgam Keisaram, zaur ka gahdaschanu fehrga tappe apturreta! Un ta sahfoht, arri zerream, ka pawiffam no tahs atswabbinati palikfin. — Urtridsan Kreewu semmê schi pohsta fehrga jau isbeidsahs un isuhd. Winna lihds Moskawu bija fluiifi, kâ sinnat, un no turrenes, kâ ugguns=leefina buhtu dauds zittâs weetas ischahwusees, ja zaur leelu fargaschanu Moskawa nebuhtu stipri apwakteta bijuffi. No turrenes newcenam ne bij brihw iseet, nedf

arridsan prezses iswest; gramatas un leetas, kas islaistas tappe, papreeksch pahrkwehpinaja, un to neween Moskawâ bet wiffur darrija, kur ween schi Kolerasehrga bija. Wiffi flimmi tappe woi sewischfigi atschkirti woi ruhpygi sahloti un apkohyti, un tâ paldeews Deewam, Moskawâ un wiffôs Gubernementôs, kur laudis firge, mehris apturrehts tappis un zilwekus wairs nepohsta. Gan schurp turp wehl kautini apfirgst, bet tas irr masuns; un masuns lehtaki kohpjams ne kâ leels pulks. Jau Moskawas pilfats netohp wairs zeeti apwaktehts, un drihs wifs tâ atkal buhs, kâ papreeksch. No katra pilfata un Gubernementa skaidri sinn, zil fehrgâ mirruschi. Paldeews Deewam, ne wiffai dauds! To warr pee Moskawas redseht. Tur no pirma galla kad fehrga zehlehs lihds jaumam gaddam irr pahri pahrfeschtuhtstoscheem zilwekeem apfirgusch; no teem irr trihtstuhkstoschi un feschi simti nomirruschi un diwi tuhkstoschi, septini simti atweffelejuschees. Tas par tahdu leelu pilfatu, kâ Moskawa irr, newaid leels mirruschu pulks, un no ta warr manniht, ka arri zittôs pilfatôs un Gubernementôs ne itt warren dauds apmirruschi. Kad fehrga pawiffam buhs stahjusees, tad atkal no tahs sinnu dohsim.

Launiz.

S t a h f s.

Tas kapteinis weena Engellandera fugga, wahrda Richardson, tappe no weena breesniga wehtra, turwu pee ta Pruhschu pilfsahfa Danzig pa-

nahfts. Pehz leelahu mohkahn tam lainnojahs gallâ eefsch ohsta eekultees. Zits fuggis tam sehgeleja pakkal, bet nebija tif laimigs. Schis tappe us seklumu no breefmigeem leeleem wilneem usdsihts. Us to paschu bija 16 zilweki, kas ifkatru azzumirkli sagaidija, ka fuggis taps faplohstis, un paschi no wilneem aprihti. Richardson's redseja to nelaimi, kas teem draudeja. Saws paschais fuggis bija lohti eewainohts, un sawi matrosi no ta ilga un stivra darba pee fugga sawaldischanas, un zaur tahm leelahu isbailehm bija wissai nowahrdsinati. Tapehz ganna labprah't gribbedams, tas tomehr newarreja eet teem nelaimigeem paligâ. Lohti winsch to neh-mahs pee firbs, un newarreja rint tahdu nelaimi tif ar azzim redseht. Winsch brauz pee zitta fuggineeka, kas ohstâ ar sawu fuggi us enkuru usmettees, gulleja. Scho paschu luhds winsch gauschi, lai tas weenu schelastibas darbu padarrain, fo pats labprah't darriht gribbam bet newarrain. Bet schim kapteinim bija tahda zeeta un neschehliga firbs, kas tur kur paliga leelâ nohtes laikâ jaeet, papreefsch prassa, arri pats newarr nelaimè tapt? Urri zelsch un darbs taps aismakfah'ts? Ah! kahda zeeta swehra firbs! Richardson's dauds labbus wahrdu's tam demis, winnu tomehr newarr peeluhgt, ka nah'tu paligâ un glahbtu. Nu tas luhds, ka tas tif sawu schlupu dohtu, tapehz ka ta leelaka un stipraka bij ne kâ sawa pascha. Bet schis firdi zeetais ir to noleeds darriht, tadeht ka ta wehtra neatlaidahs un ta schluppe arridsan warretu pohstâ eet. Richardson's noskummis par tahdu zeetibu greefschahs atkal atpakkal pee sawa fugga, un sawauzis sawus nokuffuschus laudis, usrumma schohs ar scheem wahrdeem: „Mihli draugi un beedri! Ir juns wehl spehka un drohschiba, tad padarrait wehl weenu darbu tahs schelastibas un tuwaka mihlestibas. Mettait sawas azzis us teem nelaimigeem! Teem jagrimst juhrâ. Kam tif drohscha firbs irr, tas lai nah't man lihds.“ Tâ teizis pats pirmâis eefahp schluppe, un 6 matrosi arridsan kahp tam pakkal. Par augsteem wilnu kalneem, tee peedsenn to schlupu pee ta jau fadausita fugga, bet tee wairak newarr usnemt, kâ ween feschus no teem nelaimigeem. Schohs

nowedbuschi mallâ, paglahb ir wissus zittus. Ur preeka affarahm azzis schee pateiz teem, kas teem to dsihwibu bij schelajuschu, un tahds darbs fo tee nu bij padarrijuschu, winneem pascheem debbes-preeku lifke sajust. Stary scheem 16 zilwekeem bija arridsan weens lohti baggats kohpmannis no tahs Turku pilssehtas Smirna. Dh-trâ deenâ tas nonahzis pee Richardson sawu glahbeju, un dahwana tam 6 tuhstoschus dahlderus eefsch skaidra selta. Par fo man to buhs nemt, facka Richardson's? To es tew dohdu, atbild kohpmannis, kâ masa sihmi no mannas firsnigas pateizibas. Man? atfacka Richardson's, lai Deews man par to pasarga! tizzi tu, ka es par naudu tew buhtu glahbis? Tas kohpmannis wehl mekle zaur leelahu luhgschanahm tam to naudu usspeest. Richardson's ilgi leedsahs nemt un prassa beidschot: „facki man jel, tu, kas tu tahdu leelu nau-du dahwinah't warri, zif naudas tew tad irr? Tas kohpmannis atbild, man wehl ganna irr, tâ kâ es tew ar wisseem taweem laudim warru usturreht, un tad wehl par nabbagu netapschu. Kad tas teefa, atbild Richardson's, tad usdrihtstu es tarwu naudu pretti nemt. Pamehmis sawz winsch sawus fugga laudis us fugga wirfpufft, un isdalla teem wissu to naudu, pats ne weenu dahlderu nepaturredams. — Nu preekufleegschanu atskanneja par wissu to fuggi, tif ween kohpmannim birst affaras no azzim. Kas tew darra wehl raises, prassa Richardson's. Winsch atbild, manna leela raise irr schi, ka tahds wihrs kahds tu effi, un kas ween mannu dsihwibu glahbis, man smahda un nekahdu pateizibu no mannim negribb pretti nemt. — Deews irr mans leezineeks! tâ dohmadams tu samissees; es tarwu naudu esnu isdallijis, ne tapehz ka es gribbetu leelitees, bet tapehz ka schi nauda teem laudim wairak irr wajabfiga ne kâ man, un es weenigs tew nebuhtu warreis glahbt, ja wiini nebuhtu paligâ bijuschu. — Un tizzi tu, ka es wiinnus buhtu peemirfis? prassa kohpmannis. Redf! parahdidams wehl ohtru maffu, to es winneem biju nodohmajis. Bet kâ es jau teizis, mannu pateizigu firdi tu nosmahdi! — Pee Deewa! un pee wiinna swehtu wahrdu, es swehru ka es to nedarru! isfauz itt stipri un firsnigi

Richardson. — Rabbi! nu falka fohymannis,
 ja ne fo, tad nemm jel scho par atminneschanu
 no mannim pretti. Tã teizis, nowell winsch no
 pirfta weenu lohti baggatu gredsenu un to tam
 eedohd. Scho Richardsonam tomehr gallã bija
 janemm pretti. — Wiffi laudis kas no fchi no-
 tiffkuma dsirdeja, nesinnaja teift, kurfch no ab-
 been wairak buhtu teizamã un flawejamã, woi
 taz firdschehligais kapteins, jeb woi taz patei-
 zigais fohymannis. Bet wiffi tã fã weena mut-
 tẽ fazzija, fã abbi augfti flawejami gohda-wihri
 irraid!

Brandt.

Ekkur gudriba!

Behrninsch weenã deenã azzis aismidfis skat-
 tijahs speegeli. Tschornis to eraudfijis waizaja:
 fo tu tur darri? Ne fo wairak, atbildeja schis,
 fã tiffai gribbeju redseht, fahds es isfkattohs,
 kad gullu.

J. Purnal.

Raudu dseefma.

(Elegie auf ein Landmãdchen von Hõltn.)

Grubti neskummuschã balfi swanna
 Upsuhnota tohrna pulksteni;
 Zehwi, mahtes, behrni, bruhtes rauda
 Un us kapsehtu eet razzeji.
 Tihã baltã lihku paladfinã,
 Rohschu pukku wainag' galwinã
 Duffe rohsibt', mahtes preeks — kas bija
 Zaukums muhsu zeeminã.

Puischi, meites, lohti skamju pilni,
 Taggad lustes dantschus ne peeminu;
 Stahw pee sabela, gauschi raudadami,
 Sawai mihlai nahwes frohni pinn.
 Meitina ne weena apraudama,
 Rã Tu, mihla taifna firfina!
 Un ne weena dwehfele fã Tarwa
 Debbes gohda zeeniga. —

Rã weens engels gehrbta fohschãã drahnãã
 Stahweji preeksch namma durwitehm
 Tu — tawã grefnums bij tik pukkes jaukas,
 Apfahrt galwinu, pee fruhlitehm —
 Sweedru dseffejs tew bij — wehsminsch laukã
 Puschkofchanas kambars — birsite;
 Speegels — flaidrais avots paleijinã,
 Zaukum' salwe — uppite.

Spohschas tã fã mehnes spihguloja
 Lawã waigã flaitas aztinas,
 Ne kad behge noht nenoseedfiba
 No tahs dailas ganna meitinas.
 Jaunekli ar farstu mihlestibu
 Skattijahs us seltu = meititi,
 Bet ne weenu fã to faderrehtu
 Apkampj, rohsibt' mihligi.

Tik us Williht' winna allasch dohma —
 Un kad falku birsu pawehni,
 Winni pawaffarã gabje fohpã,
 Ak! fã winni tad bij preezigi.
 Dantes daschadas tam sehje rohsibt'
 Nahze plaujams laiks, ap zepuri,
 Echd ar Williti us weenu kuhliht',
 Smaideja tam mihligi.

Nehme puhrus, kurrus Willinsch plahwe,
 Skattidama tik pehz mihlaku,
 Lihds ar walf'ra dsestrum' krehfla nahze
 Saulht nolaidahs ais meschinu —
 It par wiffu dahrg' bij Wittam rohsibt'
 Prãhtã deenãã tã fã nakfuinãã,
 Un fã rohsibt' mihlojahs ar Williht',
 Engeli tik mihlojahs. —

Wille! grubti basniz = pulkstens swanna
 Un jaw bebru = dseefmas eefahkãã,
 Behreneeku pulks nahk skumjã prãhtã
 Preekschã wainags frustã lihgojahs —
 Willis rohkã sawu grahmatinu,
 Raud un eet pee kappa mallinas,
 Skummigs flauk ar lihku paladfinu
 Weenmehr farstas affaras.

Duffi faldi, dwehfelite labba,
 Lihds fchi duffa beigfees muhschiba,
 Dseedi raudu = dseefmas lagstigalla,
 Pahr scho kappu jauki nopohga.
 Puhscheet lehni, walfar'wehji, mihli
 Zaur tahm pukkehni, fo kaps dseminahs,
 Un kapsehtas leepas gallotniti
 Perreect ballodschu pahrs.

Zibraues basnizlunga muifschã
 Dezemb. mehnefi 1830.

Andreas.

M i h l a.

Ko tikli peefohpy palaidneeks,
Ko mirris atstahj deedelneeks,
Ko sikhstulis dohd nabbageem,
Un plihntneeks glabba behrneem,
Ko fkaugis nowehl tuwakam
Un atreebigais peedohd tam:
Lo tew schi mihla parahdihs,
Lo pautinu tur eekschâ trihs.

Hugenberger.

Teefas fluddinafchanaas.

Kad no Jaun=Zelgawas pilskunga teefas ta sinna nahkusi, ka tas no Diggenawas muischas Spizzumahjahn par rekrufschu noteiktis kalps Wittum Andrei, kas 33 gaddu wezs, 2 arschinu un 4 werschol garfch, ar melneem matteem un azzim, ar widdischku degguni un mutti un melnu bahrsdu, aishbehdiss, tad wiffahm polizeies teefahm pilskfchtâs un us semmehm tohp usdohts, pehz winnu melleht un winnu pehz fagrahb-fchanaas us Jaun=Zelgawas pilskunga teefu nosuhthit un par to kas notizziis, scheid sinnu doht.
Zelgawas pilli 7tâ Janwara 1831.

F. von Klein, waldischanaas rahts.
(Nr. 38.) Wolschwing, waldischanaas fikthehrs.

No Dundangas pagasta teefas scheid wiffi un ikkurvi kam taisnas prassifchanaas pee tahm atlikfuschahm mantahm ta nomirruscha fainneeka Bruhweru Pehtera buhtu woi buht dohmatu, tohp usfaukti, ja negribb fawas teefas saudeht, diwju mehneschu starpâ, prohti lihds 3schu Merza mehnescha deenu schi gabda, kas par to weenigu un isflehgschanaas terminu nolikta, pee schihs pagasta teefas peeteiktees, un woi paschi woi zaur weetneeku kad tas wehlehts atnahkt.

Dundangas pagasta teefa 3schâ Janwara 1831. 2

(L. S. W.) Lappin Kreeke, pagasta wezzakais.
(Nr. 8.) Bruno Stavenhagen, pagasta teefas
frikhweris.

Tas 23 werstes no Zelgawas us Luffuma leelzettu buhdams, pee Krohna Fridriklustesmuischas (Friedrichslust) peederrigs Maisakrohgs, irr no Jahneem 1831 us renti dabbujams, un tee pehz isfohlischanaas wajadfigi termini, irr us to 17tu, 24tu Wevrara un 3schu Merza 1831 pee Behrsmuischas pagasta teefas islikti tappuschu. Tee, kam schihs frohgs us renti nemt patiktu, warr lihds teem noteikteem termineem, katrà laikâ pehz apprassifchanaas, us kahdu wihsi tas patš dabbujams, pee Fridriklustesmuischas waldischanaas peeteiktees.

Krohna Behrsmuischas pagasta teefa tannu 19tâ Janwara 1831. 3

H. Szille, peefehdetais.
(Nr 41.) Müller, pagasta teefas frihweris.

Zittas fluddinafchanaas.

Za Lipstu muischas (masas Fridriku muischas) uhdensudmalla lihds ar sudmallakrohgu no Jahneem 1831 us renti tapš idbahwati, Par isfohlischanaas deenahm kâ preekschrafsihts, ta 24ta un 31ma Janwara un 7ta Wevrara deena 1831 pee Bramburgas pagasta teefas irr noliktas. Tee kam tihf scho renti usnemt, warr tahs norunnaschanaas par fo, pee muischas waldischanaas ikkatrà deenâ dabbuht sinnaht.

Lipstu muischa 3otâ Dezembera 1830. 1

F. Feyerabend, muischas walbineeks.

No teem wehrmindereem to behrnu tahs nelaika Uhsuppeš muischaskunga gaspaschas Karoline Seiler, tohp sinnamš barihts, ka winnas atlikfuschas mantas, kas irr pee mahju wajadfigas leetas un zittas drachnas, kâ arri sudraba un seltu leetas, tannu 16tâ Wevrara mehnescha deenâ 1831 eeksch Uhsuppeš muischas teem wairakfohlitajeem uhtropè tapš pahrdohtas. 2

Tee wehrminderi:

A. Herrmann.
C. Mertens.

No Jahneem schi gabda ta pee Wallgalles dšimtsmuischas peederriga Dumpiat uhdensudmalla, tas harnizaakrohgs un tas zelmukrohgs us renti tohp isfohliti. Sentenè 15tâ Janwara 1831. 2

G. D. Hildebrandt, muischas frihweris.

Ist zu drucken erlaubt.

Im Namen der Civiloberverwaltung der Ostprovinzen: J. D. Braunschweig, Censor.

No. 48.